

keppi ja porkkana

Valtiosektorin tiedote 1/2016

TÄSSÄ NUMEROSSA

- **Valtion palkkausjärjestelmät toimimattomia**
- **Julkisen sektorin eläkeuudistus voimaan vuoden 2017 alussa**
- **Vuoden 2015 ansiot työeläkeotteella maaliskuun loppuun mennessä**
- **VNHY muuttaa hallinnon työtapoja**
- **Maakunnat tulevat, muutoksia myös valtion tehtävissä**

PÄÄKIRJOITUS

Valtion palkkausjärjestelmät toimimattomia

Yksikään suomalainen ei enää ole epätietoinen valtion tiukasta taloustilanteesta. Hallitus on lietsunut järjestelmällistä paniikkia asian tiimoilta. Tämä ilmapiiri heijastuu – ikävä kyllä – myös valtion virastoihin ja niiden toimintaan.

Jotkut virastoista ovat ryhtyneet säästämään jättämällä noudattamatta palkkausjärjestelmää tai jopa alentamalla palkkoja sen vastaisesti! Voiko työnantaja enää löytää tehokkaampaa keinoa alentaa työmotivaatiota? Sen puute tulee kalliimmaksi, kuin palkanalennuksilla saatu näennäinen säästö.

Valtio työnantajana-nettisivulla kyllä hehkutetaan sujuvasti palkkausjärjestelmien puolesta: ”Vpj:n molemmat päätekijät, tehtäväkohtainen ja henkilökohtainen palkanosa, on tarkoitettu palkitsemaan kannustavasti. Järjestelmällä kannustetaan siihen, että henkilöstö hakeutuu vaativampiin tehtäviin ja parantaa työsuoritustaan ja osaamistaan.”

Todellisuus on kuitenkin aivan muuta: Ei auta, vaikka lähiesimies katsoisikin tehtävän vaativuuden tai henkilön suorittumisen nousseen ja esittäisi vaati- tai heko-osion korottamista. Ansaattu korotus jää saamatta kun ”pisteet rukataan” juuri korotusrajan alle. Perusteluna se, että korotukseen ei ole varaa rahan puutteen johdosta.

Oma ongelmansa ovat ns. ”vekselivirastot”, joissa tehtiin palkkausjärjestelmiä pitkillä siirtymäajoilla. Niissä järjestelmän mukanaan tuomasta palkankorotuksesta maksetaan vain osa. Palkanauhassa näkyy mukavana lukuna ”virtuaalipalkka”, jota ao. henkilö ei ehkä koskaan saa, kun nykyiset

järjestelyvaraerät eivät riitä järjestelmän käyttöön ottamiseen täysimääräisenä. Takautuvasti näitä saamatta jääneitä palkan osia ei koskaan makseta.

Valtiotyönantajan nykyinen toiminta estää uusien palkkausjärjestelmien järjellisen tekemisen esimerkiksi virastoja yhdistettäessä. Miten voidaan olettaa, että henkilöstöä edustavat järjestöt haluaisivat solmia uusia sopimuksia, kun olemassa oleviakaan palkkausjärjestelmiä ei työnantajan toimesta sovelleta oikein?

Uusien sopimusten tekeminen työnantajan vaatimilla pitkillä siirtymäajoilla tuntuisi älylliseltä epärehellisyydeltä, kun ei niiden toteuttamiseen annettaisi lainkaan lisäeuroja. Ei ole oikein, että iso osa henkilöstöä joutuisi takuupalkoille samalla, kun työnantaja kieltäytyy käyttämästä eläköitymisistä ja henkilöstön vähenemisestä vapautuvia takuupalkkaeriä järjestelmään.

JUKO:n valtion neuvottelukunta pohti palkkausjärjestelmiin liittyviä ongelmia ja tarpeita helmikuun seminaarissaan. Koko järjestelmä on nykyisellään rikki ja toimimaton.

Valtiotyönantajan tuleekin ryhtyä konkreettisiin ja pikaisiin toimenpiteisiin palkkausjärjestelmien korjaamiseksi ja järjeistämiseksi.

Jore Tilander

JUKO:n valtion neuvottelukunnan puheenjohtaja
toiminnanjohtaja Suomen Lakimiesliitto

VNHY muuttaa hallinnon työtapoja

Valtionhallinnossa tehtiin historiaa, kun valtioneuvoston hallintoyksikkö, VNHY, aloitti toimintansa 1. maaliskuuta 2015. Yksikköön koottiin eri ministeriöiden hallinto- ja palvelutoiminnot.

Henkilöstö on vuoden verran totutellut muutokseen. Uusiin monitoimitiloihin ja -toimintatapoihin on ujuttauduttu, osa hyvillä mielin, osa vanhaa haittaillen. Uutta vääntöä on odotettavissa, kun palkkausjärjestelmää aletaan laatia. Muissakin työsuhteen ehtoihin liittyvissä kysymyksissä on vielä pureskeltavaa.

Valtioneuvoston hallintoyksikön perustamisen tavoite on parantaa hallinnon tehokkuutta ja tuottavuutta, hyödyntää henkilöstön osaamista aiempaa laajemmin, yhtenäistää toimintatapoja ja vähentää tilojen hukkakäyttöä.

Yhteisiä hallinto- ja palvelutoimintoja hoitaa yksikössä noin 500 henkilöstön jäsentä. Suurin osa heistä jatkaa työtään eri ministeriöissä. Noin 150 henkilöä työskentelee Arppeanumissa.

Hallintoyksikön tehtäviin kuuluvat virasto-, toimitila-, kuljetus-, kirjasto- ja tietotukipalvelut, käänös- ja kielipalvelut sekä turvallisuus-, tietotekniikka-, tietojärjestelmä-, tiedonhallinta- ja julkaisutuotantopalvelut. Osan tehtävistä hoitaa VNHY, osa tehtävistä on jaettu VNHY:n ja ministeriöiden kesken ja osaa ohjaa ja sovittaa yhteen VNHY.

Monitilat näkyvin muutos

JUKOn luottamusmies, hankinta-asiantuntija Juha Hopsu esittelee hallintoyksikön uusia tiloja. Hän oli tiiviisti mukana, kun uusia tiloja ja työtapoja suunniteltiin.

– Pyrimme siihen, että tilat olisivat miellyttäviä ja ne olisivat tehokkaassa käytössä. Toimivaksi on osoittautunut se, että tiloissa ei ole henkilökohtaisia työpisteitä ja ne hiukan ylibuukataan. Esimerkiksi historiallisessa Arppeanumissa ylibuukkaus on noin 20 prosenttia. Aina joku on poissa, joku tekee etätöitä, on matkoilla tai lomalla, hän sanoo kun teemme kierroksen Arppeanumissa. Vastikään kunnostetut tilat Helsingin yliopiston vanhassa rakennuksessa ovat monitilojen aatelialueita. Museoviraston suojelema rakennus on muutettu hienovaraisesti nykyaikaiseksi toimitilaksi.

Ahdasta ei näytä olevan, eikä meluisaa. Osa työskentelee isoissa huoneissa, joissa kukin on hakenut itselleen työpisteen. Keskittymistä vaativat työt voi hoitaa hiljaisissa huoneissa. Tiimitilat ovat väljiä. Matot ja kattojen akustiikkapinnoite vaimentavat ääniä.

Myönteistä Juha Hopsun mielestä on se, että tilat lisäävät ihmisten välistä kommunikointia. Pienet työjutut voi hoitaa ohimennen ilman erillisiä kokouksia.

Hopsu seisoo mielellään työpöydän ääressä. Ergonomian kannalta kevyesti keinuva jumppalevy on osoittautunut erinomaiseksi.

Akavan Erityisalojen työmarkkinalakimies Kari Eskolan mielestä valtioneuvoston hallintoyksiköllä on nyt otollinen hetki laittaa virkasuhteen ehdot uutta työkuultuuria vahvistavaan kuntoon – uusi yksikkö ja parhaat käytännöt opiksi työelämäkentältä. Käännösalan asiantuntijat KAJ:n toiminnanjohtaja Hanna Gorschnik toivoo, että työnantaja käyttäisi laajemmin hyväksi kääntäjien ammattitaitoa.

– Työtavoista sopiminen on pelisääntöhommaa. Keskittymistä kaipaavaa ei häiritä turhilla keskeytyksillä.

Sopeutuminen sujuu eri tahtiin

Osa henkilöstöstä on mielissään uusista tiloista ja toimintatavoista. Joidenkin mielestä muutos on ihan hirveä. Enää ei huoneiden ovilla ole henkilöiden nimiä. Pöydät on tyhjennettävä työpäivän jälkeen, mikä pakottaa harkitsemaan printtauksia. Keskenäiset työt laitetaan omaan lukittavaan kaappiin.

Osa työpisteistä on liian hämääriä. Henkilökohtaiset kaapit ovat osoittautuneet liian pieniksi, joten uusista kaapeista tehdään vähän isompia. Jukolaisena luottamusmiehenä Hopsu vie henkilöstön raportoimat puutteet eteenpäin.

Palvelussuhteen ehdot ja käytännöt toimiviksi

Akavan Erityisalojen työmarkkinalakimies Kari Eskolalla on ytimekkäitä terveisiä uudelle organisaatiolle.

– Asiantuntijoiden saaminen samoihin tiloihin antaa otolliset lähtökohdat hyvälle työlle. Asiantuntija työskentelee parhaiten silloin, kun hän on yhteydessä kollegoihinsa ja kun hän saa tarvittaessa työrauhan. Uudet työnteon muodot, ku-

ten etätyömahdollisuus, kannattaa ottaa rohkeasti käyttöön. Korjausta vaatisi ilman muuta valtion työmarkkinalaitoksen linjaus siitä, että työpäivän pituuden etätyössä täytyy olla vain ja ainoastaan 7 tuntia 15 minuuttia. Kun VNHY:ssäkin on valmiudet esimerkiksi mobiilileimaukselle, kummeksuttaa miksi tämä joustoelementti jätetään käyttämättä etätyöpäivinä.

– Entä miksi hallintoyksikkö ei ottaisi käyttöön työaika-pankkia? Lainsäädännön ja virka- ja työehtosopimusten raamit ovat kunnossa tältäkin osin, kun työnantaja vain tarttuisi uuteen työkuultuuriin. Lähinnä ihmettelen sitä, miten puolella valtion virastoja on vielä varaa olla hyödyntämättä työaika-pankkijärjestelmää, toteaa Eskola.

Ja mikä tärkeintä.

– Uusi palkkausjärjestelmä vaatii kehittämistä. Työnantajan velvollisuus on harmonisoida eri virastoista ja laitoksista tulevien asiantuntijoiden tehtävät ja palkkaus uusia toimenkuvia vastaaviksi.

Taidot monipuolisemmin käyttöön

Valtioneuvoston hallintoyksikössä työskentelee esimerkiksi paljon kääntäjiä. Käännösalan asiantuntijat KAJ:n toiminnanjohtaja Hanna Gorschnik kertoo kuulleensa vaihtelevia kokemuksia uudesta organisaatiosta.

– Myönteistä on se, että eri ministeriöiden kääntäjät ovat nyt lähellä toisiaan. Heillä on toistensa tuki ja lähiesimies ymmärtää heidän työtään. Puutteena voi olla se, etteivät hiljainen tieto ja käännettävien tehtävien sävyt tule niin hyvin välitettyä kuin ennen, jolloin toimeksiantaja oli samassa toimistossa.

Kääntäjämme ovat kuitenkin niin piinkovia ammattilaisia ja heillä on hyvät verkostot, joten he varmasti selviävät muutoksesta.

Gorschelnik toivoo, että uusi työnantaja hyödyntäisi monipuolisemmin kieliasiantuntijoiden ammattitaitoa ja ehkä uusintaisi työnkuvia. Kieliasiantuntijoiden avulla voitaisiin varmasti tehostaa monia toimia – tästä hyvänä esimerkkinä on Hyvän virkakielen toimintaohjelma. ■

Teksti ja kuvat:

Anitta Valtonen

Julkisen sektorin eläkeuudistus voimaan vuoden 2017 alussa

Uusi julkisten alojen eläkelaki (JuEL) tulee voimaan 1.1.2017. Sillä korvataan nykyiset kunnan, valtion kirkon ja Kevan viranhaltijoita ja työntekijöitä koskevat eläkesäädökset.

Nykyjärjestelmä on voimassa kaikilta osin vuoden 2016 loppuun saakka. Julkisen sektorin eläketurvan toimeenpanosta huolehtii Keva. Eläketurvakeskuksen kotisivuilta löytyvällä eläkeuudistuslaskurilla (https://www.tyoelake.fi/fi/Documents/elakelaskuri_2017.html) voit arvioida, miten eläkeuudistus vaikuttaa eläkkeesi määrään.

Uudet eläkeiät

Alin vanhuuseläkeikä nousee nykyisestä 63 vuodesta ja nousu tapahtuu asteittain. Nykyinen 63 vuoden eläkeikä säilyy ennen vuotta 1955 syntyneillä. Vuonna 1955 syntyneiden eläkeikä nousee kolmella kuukaudella, vuonna 1956 syntyneiden eläkeikä nousee kuudella kuukaudella jne. niin, että vuosina 1962–1964 syntyneiden alin eläkeikä on 65 vuotta. Vuonna 1965 ja sen jälkeen syntyneiden alin vanhuuseläkeikä määrätään myöhemmin.

Jokaiselle ikäluokalle lasketaan lisäksi ns. tavoite-eläkeikä, joka on korkeampi kuin alin eläkeikä. Tavoite-eläkeikä tarkoittaa ikää, jolloin eläkkeen määrä vastaisi suunnilleen sitä eläkettä, jonka olisi saanut alimmassa eläkeiässä ilman elinaiakertoimen aiheuttamaa vähennystä.

Julkisilla aloilla on ennen ollut ammatillisia eläkeikä, jotka olivat alempia kuin yleinen eläkeikä. Ammatilliset eläkeiät on poistettu, mutta ne joilla sellainen on ollut, ovat saaneet halutessaan säilyttää sen. Nyt ammatilliset eläkeiät nousevat asteittain. Jos nyt voimassa oleva eläkeikä täyttyy vuonna 2016 tai 2017, eläkeikä säilyy ennallaan. Jos nyt voimassa oleva eläkeikä täyttyisi vuonna 2018, uusi eläkeikä on 3

kuukautta korkeampi ja jos eläkeikä nykyäänöin täyttyisi vuonna 2019, eläkeikä nousee 6 kuukaudella jne.

Eläkkeen kertyminen

1.1.2017 alkaen eläkettä kertyy 1,5 % vuosityöansiosta. Poikkeuksena ovat vuosina 1954–1972 syntyneet, joille eläkettä kertyy 53 vuoden iästä 63 vuoden täyttämiseen 1,7 % vuosityöansiosta. Nykyinen 4,5 prosentin vuosikertymä 63 vuotta täyttäneiltä poistuu. Eläkettä laskettaessa palkansaajan eläkemaksua ei enää vähennetä ansioista.

Eläkkeen kertyminen päättyy nykyisin 68 vuoden täyttämiseen. Vuosina 1958–1961 syntyneille eläkettä kertyy 69-vuotiaaksi ja vuonna 1962 sekä sen jälkeen syntyneille 70-vuotiaaksi saakka. Elinaiakerroin pienentää eläkettä kuten nykyäänkin.

Eläkkeeseen tulee lykkäyskorotus, jos se alkaa alimman eläkeiän jälkeen. Lykkäyskorotus on 0,4 % jokaista lykkäyskuukautta kohti. Esimerkiksi jos 1955 syntynyt työskentelee 64 vuoden ikään, lykkäyskorotus lasketaan alimmasta eläkeiästä (63 vuotta 3 kuukautta) eläkkeen alkamiseen eli 9 kuukaudelta. Lykkäyskorotus on $9 \times 0,4 = 3,6$ % eläkkeen määrästä.

Uusi varhennettu vanhuuseläke

Nykyinen osa-aikaeläke poistuu ja tilalle tulee osittainen varhennettu vanhuuseläke. Osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen idea on se, että henkilö voi ottaa kertyneestä eläkkeestään maksuun joko puolet tai neljäsosan. Tälle eläk-

keelle voi jäädä täytettyään 61 vuotta, vuodesta 2025 lähtien alaikäraja on 62 vuotta. Osittainen varhennettu vanhuuseläke ei edellytä työn päättämistä eikä vähentämistä. Työssä voi jatkaa entiseen malliin, mutta työtä voi myös vähentää tai lopettaa kokonaan.

Jos eläke alkaa ennen vanhuuseläkkeen alaikäraja, eläkkeeseen tehdään varhennusvähennys, joka on 0,4 % jokaista varhennuskuukautta kohti. Varhennusaika lasketaan alimasta vanhuuseläkeiästä. Esimerkiksi jos 1956 syntynyt jää osittaiselle varhennetulle vanhuuseläkkeelle heti täytettyään 61 vuotta, niin eläke on varhennettu 28 kuukaudella, koska 1956 syntyneen alin vanhuuseläkeikä on 63 vuotta 6 kuukautta. Varhennusvähennys on $28 \times 0,4 \%$ eli 11,2 %. Vähennys on pysyvä.

Uusi työuraeläke

Työuraeläke on tarkoitettu 63 vuotta täyttäneelle pitkään raskittavaa työtä tehneelle. Eläkkeen saamisen edellytyksenä on vähintään 38 vuoden työhistoria raskittavassa ja kuluttavassa työssä, minkä johdosta työkyky ja työntekijän mahdollisuudet jatkaa työssä ovat heikentyneet. Työsuhteen päättymistä saa olla kulunut enintään 1 vuosi. Työuraeläke voi alkaa aikaisintaan 1.2.2018, koska työuraeläkettä ei voida myöntää alimman vanhuuseläkeiän täyttäneelle.

Työuraeläkkeeseen ei lasketa mukaan aikaa työuraeläkkeen alkamisesta vanhuuseläkeikään (eli ns. tulevaa aikaa), joten eläkkeen taso jää alemmaksi kuin työkyvyttömyyseläkkeessä.

Keihin uudistus ei vaikuta?

Eläkeuudistus ei vaikuta nykyisten eläkkeensaajien eikä

vuonna 2016 eläkkeelle jäävien eläkkeisiin. Lisäksi eläkeiän nosto ei koske vuonna 1954 tai aiemmin syntyneitä. Myös maksussa olevat osa-aikaeläkkeet jatkuvat normaalisti ja eläkkeen maksamisen edellytykset säilyvät ennallaan. Osa-aikatyon ansiorajat määräytyvät kuten nykyisinkin.

Mihin asioihin ei ole tulossa muutoksia?

- 1) Julkisella sektorilla on käytössä henkilökohtaisia eläkeikäiä (ennen vuotta 1960 syntyneille) lähinnä niissä palvelusuhteissa, jotka ovat alkaneet ennen 1.1.1993 ja jatkuvat eläkeikään saakka. Nämä henkilökohtainen eläkeiät säilyvät ennallaan.
- 2) Työkyvyttömyyseläke ja osatyökyvyttömyyseläke säilyvät, eikä niiden myöntämiskriteereihin ole tulossa muutoksia.
- 3) Työttömyysturvan lisäpäivät eli ns. työttömyysputki säilyy.
- 4) Palkattomien aikojen eläkekertymät pysyvät ennallaan (esim. perhevapaat, työttömyys, sairauspäiväraha, vuorotetuvapaa).
- 5) Perhe-eläkkeeseen ei ole tulossa nyt muutoksia. Perhe-eläkkeiden kehittämisvaihtoehdot selvitetään kolmikantaisesti vuoden 2016 loppuun mennessä ja selvitystyön jälkeen neuvotellaan ja päätetään mahdollisista muutoksista perhe-eläkkeisiin.
- 6) Eläkkeen aikana tehdystä työstä kertyy edelleen eläkettä 1,5 % vuodessa. ■

Petri Toivainen

neuvottelupäällikkö

Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut ry

Vuoden 2015 ansiot työeläkeotteella maaliskuun loppuun mennessä

Keva huolehtii kunta-alan, valtion, kirkon ja Kelan henkilöstön eläkeasioista. Omat työeläketiedot voi tarkistaa helposti Kevan Omat eläketietosi -palvelussa. Keva ei siis lähetä paperista työeläkeotetta. Omat eläketietosi -palveluun kirjaututaan pankkitunnuksilla, mobiilitunnusteella tai sirullisella henkilökortilla.

Työeläkeotteelta voi tarkistaa yksityisen ja julkisen alan työsuhteet sekä eläkettä kerryttävät etuudet. Julkisen alan vuoden 2015 ansiotiedot päivittyvät työeläkeotteelle maaliskuun loppuun mennessä.

Työeläkeotteen tiedot kannattaa tarkistaa, sillä tuleva eläke pohjautuu näihin tietoihin. Mahdollisista puutteista voi ilmoittaa Omat eläketietosi -palvelussa. ■

Maakunnat tulevat, muutoksia myös valtion tehtävissä

Hallitusohjelman mukainen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen, itsehallintoalueiden perustamisen ja aluehallintouudistuksen valmistelu on kiivaimmillaan. Laaja aluehallinnon uudistus tarkoittaa suuria muutoksia myös valtion aluehallintoon. Selvityshenkilönä toiminut ministeri Lauri Tarasti antoi esityksensä valtion aluehallinnon ja maakuntahallinnon yhteensovitukselta tammikuun lopulla. Tavoitteena on, että muutokset tulisivat voimaan vuoden 2019 alusta.

Organisaatiot muuttuvat valtion aluehallinnossa

Selvityksen lähtökohtana oli selkeä ja rakenteeltaan yhdenmukainen aluehallinto, joka koostuu itsehallintoalueista eli maakunnista. Selvityksessä esitetään, että ELY-keskukset lakkautettaisiin ja niiden tehtävät siirrettäisiin suurelta osin maakuntiin. ELY-keskusten valtiolle jääviä tehtäviä varten ei perustettaisi uusia virastoja, vaan tältä osin tehtävät siirrettäisiin olemassa oleviin keskusvirastoihin ja aluehallintovirastolle. Myös aluehallintovirastojen organisoinnissa ja tehtävissä tapahtuisi muutoksia. Aluehallintovirastojen toimivalta muutettaisiin valtakunnalliseksi ja yksi virastoista nimettäisiin pääaluehallintovirastoksi. TE-toimistot lakkautettaisiin ja yritys- ja työvoimapalvelujen järjestämisvastuu siirtyisi maakunnille, jotka puolestaan voivat osoittaa palvelujen

tuottajiksi suuria kuntia, kaupunkiseutuja, yksityisiä tahoja tai järjestää palvelut itse.

Maakunnissa tehtävät jaettaisiin maakuntavirastossa päätettäviin lain soveltamista tarkoittaviin viranhaltijatehtäviin ja poliittista harkintaa vaativiin tehtäviin, joista päätettäisiin maakuntavaltuustossa ja maakuntahallituksessa.

Suuret henkilöstövaikutukset

On selvää, että uudistuksen henkilöstövaikutukset ovat mitattavat. Muutoksen haastavuutta lisää vielä äärimmäisen nopea aikataulu, jolla uudistus on tarkoitus toteuttaa. Henkilöstö ja sitä edustavat henkilöstöjärjestöt tulee ottaa mahdollisimman pian mukaan uudistusprosessiin, eikä rajoittua vain yhteistoimintalain vaatiman minimin toteuttamiseen. On huolehdittava, että valtiolta ja kunnista itsehallintoalueiden palvelukseen siirtyvien virkamiesten ja työntekijöiden asema ja edut turvataan. Palkkojen ja muiden palvelussuhteen ehtojen harmonisointi täytyy myös toteuttaa onnistuneesti.

Tätä kirjoittaessani maan hallitus ei ollut vielä linjannut, miltä osin ehdotukset tullaan toteuttamaan. Linjauksia voi olla kuitenkin luvassa jo lähiaikoina. ■

Mari Raininko

neuvottelupäällikkö
Agronomiliitto

Tiedotetta julkaisevat:

Agronomiliitto

Mari Raininko, neuvottelupäällikkö
Puh. (09) 2511 1642, 040 901 1642
mari.raininko@agronomiliitto.fi
www.agronomiliitto.fi

Akavan Erityisalat

Kari Eskola, työmarkkinalakimies
Puhelin 0201 235 367
kari.eskola@akavanerityisalat.fi
www.akavanerityisalat.fi

Driftingenjörsförbundet i Finland, DIFF

Anne Granat-Jukakoski, verksamhetsledare
Tfn. 040 551 9497
anne.granat-jukakoski@diff.fi
www.diff.fi

Toimitus:

Arja Varis,
Ympäristöasiantuntijoiden Keskusliitto
arja.varis@ykl.fi, puh. 0400 488516
Osoitelähde: jäsenliitot

Insinööriliitto IL

Juha Särkkä, julkisen sektorin asiamies
puh. 0201 801 843
juha.sarkka@ilry.fi
www.ilry.fi

Luonnontieteiden Akateemisten Liitto LAL

Jari Lehto, toiminnanjohtaja
puh. (09) 2511 1661, 0400 667 045
jari.lehto@luonnontieteilijat.fi
www.luonnontieteilijat.fi

Metsänhoitajaliitto

Tapio Hankala, toiminnanjohtaja
puh. (09) 6840 8112
tapio.hankala@metsanhoitajat.fi
www.metsanhoitajat.fi

Suomen Ekonomiliitto SEFE

Tuomas Viskari, asiamies
puh. 0400 4582 36
tuomas.viskari@sefe.fi
www.sefe.fi

Suomen Farmasialiitto

Hanna Lehtimäki, työmarkkinalakimies
puh. 040 588 8400
hanna.lehtimaki@farmasialiitto.fi

Suomen Lakimiesliitto

Kirsi Venäläinen, VT, neuvottelupäällikkö
puh. 050 587 3528
kirsi.venalainen@lakimiesliitto.fi
lakimiesliitto.fi

Suomen Psykologiliitto

Annamari Jokinen, pääsihteeri
puh. 040 865 6630
annamari.jokinen@psyli.fi
www.psyli.fi

Tekniikan akateemiset TEK

Pia Hiltunen, asiamies
puh. (09) 2291 2223
pia.hiltunen@tek.fi
www.tek.fi

Tradenomiliitto TRAL

Ville-Veikko Rantamäki, yksikönjohtaja
puh. 020 155 8804, 040 832 6682
ville-veikko.rantamaki@tral.fi
www.tral.fi

Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut ry

Petri Toiviainen, neuvottelupäällikkö
puh. 010 231 0354
petri.toiviainen@yhteiskunta-ala.fi
www.yhteiskunta-ala.fi

Ympäristöasiantuntijoiden keskusliitto YKL

Arja Varis, edunvalvontapäällikkö
puh. (09) 622 68510, 0400 488 516
arja.varis@ykl.fi
www.ykl.fi